

Litera I – L

Litera I

1. **i. A., I. A.** – im Auftrag, im Auftrage – z polecenia
  2. **i. e.** – id est – to jest
  3. **I. F. G.** – Ihro Fürstlichen Gnaden – Jego Książęca łaska
  4. **I. N. R. I.** – 1. Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum – Jezus z Nazaretu król Żydów; 2. justum necare reges Italiae – jest sprawiedliwym, by królów włoskich zabijać (powiedzenie włoskich węglarzy – carbonari)
  5. **I. N. S. T.** – In nomine sanctae trinitatis – w imię Trójcy Przenajświętszej
  6. **i. Pr.** – in Preußen – w Prusach (przy nazwie miejscowości)
  7. **i. q.** – idem quod – taki(e) jak
  8. **i. R.** – im Ruhestand – emerytowany
  9. **I. R.** – Infanterie Regiment – regiment piechoty
  10. **i. Schl.** – in Schlesien – na Śląsku (przy nazwie miejscowości)
  11. **I. u. A. v.** – Irrtümer und Auslassungen vorbehalten – z zastrzeżeniem omyłek i pominięć
  12. **i. Urschr.** – in Urschrift – w oryginale
  13. **i. v. Ruhestand** – im vorläufiger Ruhestand (też einstweiliger Ruhestand) – tymczasowy stan spoczynku
  14. **i. V., I. V.** – in Vertretung – w zastępstwie
  15. **i. V., I. V.** – in Vollmacht – w pełnomocnictwie
  16. **ib., ibid.** – ibidem – tamże, w miejscu wyżej cytowanym
  17. **incl., inkl.** – inclusive, inklusive – włącznie
  18. **Inf.** – Infanterie – piechota (wojsko)
  19. **Ing.** – Ingenieur – inżynier
  20. **Inh.** – Inhaber – właściciel, w odróżnieniu od posiadacza (Besitzer), który nie ma pełnej własności
  21. **inkl., incl.** – inklusive – włącznie
  22. **ins.** – insinuiert, insinuatort – dostarczyć, wręczyć
  23. **inscr.** – inscribirt – wpisać, wrysować
  24. **Inscr.** – Inscription – wpis, zapis, inskrypcja
-

Litera J

1. **J.** – Jahr – rok
2. **J. N., J. Nr.** – Journal-Nummer – numer rejestru spraw (w systemie kancelaryjnym dziennikowym każde wpływające pismo otrzymywało swój numer, spis tych pism z podaniem numeru zamieszczano na początku poszytu)
3. **Jan.** – Januar – styczeń
4. **Jg.** – Jahrgang – rocznik
5. **Jgf, Jgfr.** – Jungfer, Jungfrau – panna, dziewczica
6. **Jh.** – Jahrhundert – wiek, stulecie
7. **Jhrh.** – Jahrhundert – wiek, stulecie
8. **jur.** – juridisch, juristisch – jurydyczny, prawniczy

Litera K

1. **K: V:** – Kirchengvater – ojciec Kościoła
2. **k. H.** – kurzer Hand – od ręki, na miejscu (załatwione)
3. **k. H. u. R.** – kurzer Hand unter Rückgabe – od ręki za zwrotem
4. **k. J.** – künftigen Jahres – przyszłego roku
5. **k. k.** – kaiserlich königlich – cesarsko-królewski
6. **k. M.** – künftiger Monats – przyszłego miesiąca
7. **K. P. (Pr.)** – Königlich Preußisch – królewski pruski
8. **K. Vorst.** – Kirchen-Vorsteher – prezbiter (wyzn. ewang.), dziś – Kirchenälteste
9. **K.B., KB.** – Kirchenbuch – księga metrykalna
10. **K.G.** – 1. Kammer-Gericht; 2. Kreis-Gericht; 3. Kommandit-Gesellschaft – 1. sąd kamery; 2. sąd powiatowy; 3. spółka komandytowa
11. **K.G.L.** – Kings German Legion – Królewski Legion Niemiecki (istniał w latach 1803-1816, walczył przeciwko Francji, na żołdzie brytyjskim)
12. **Kap.** – Kapitel – rozdział
13. **Kat.** – Kataster – kataster
14. **kath.** – katholisch – katolicki
15. **Kb'** – Kubikfuß – (miara objętości) – stopa sześcienna, ok. 23,237539 dm³
16. **Kb''** – Kubikzoll – cal sześcienny, ok. 13,447650 cm³
17. **Kb'''** – Kubiklinie – ok. 7,782205 mm³
18. **Kb θ** – Kubikruthe – pręt sześcienny
19. **Kbcm** – Kubikcentimeter – centymetr sześcienny
20. **Kbm** – Kubikmeter – metr sześcienny
21. **Kfm.** – Kaufmann – kupiec
22. **Kfz.** – Kraftfahrzeug – samochód, pojazd mechaniczny
23. **Kgl.** – Königlich – królewski
24. **Kl.** – Klasse – klasa, kategoria
25. **Klft $\square$, Klftr** – Klafter – sążen, w Prusach: 1,883121 m
26. **Kons.** – Konsistorium – konsystorz
27. **kort., kortl.** – kortling (waluta); zob. Forum Dawne Kłodzko
28. **Kr.-M.** – Kriegs-Ministerium – Ministerstwo Wojny
29. **kr., krz $\square$** – Kreuzer – krajcar, grajcar
<http://pl.wikipedia.org/wiki/Krajcar>
30. **Krhr.** – Kammerherr – komorny, szambelan
31. **KZ** – Konzentrationslager – obóz koncentracyjny
32. **Kzl.** – Kanzlei – kancelaria
33. **Kzlist** – Kanzlist – kancelista

Litera L

1. **L. I. R.** – Landwehr-Infanterie-Regiment – regiment piechoty landwery
2. **l. J.** – laufenden Jahres – bieżącego roku
3. **l. s. c.** – loco supra citato – w miejscu powyżej cytowanym
4. **L. u. St. Ger.** – Land- und Stadt Gericht – sąd ziemski i miejski (częściej w formie – Stadt u. Land Gericht)

5. **l. M.** – laufenden Monats – bieżącego miesiąca
6. **L. S.** – locus sigilli – miejsce pieczęci
7. **l. St.** – ledigen Standes – stanu wolnego
8. **Landw.** – Landwirt – rolnik
9. **Lankr.** – Landkreis – powiat ziemski
10. **lat.** – lateinisch – łaciński
11. **LdG(er.), Lger., Lger.** – Landgericht – sąd krajowy
12. **Ldr.** – Landrat – landrat, starosta (urzędnik państwowy, królewski stojący na czele powiatu)
13. **Ldst.** – Landsturm – pospolite ruszenie
14. **Ldw.** – Landwehr – landwera, obrona krajowa
15. **led.** – ledig – nieżonaty (kawaler), niezamężna (panna)
16. **lf., lfd.** – laufend – bieżący
17. **Lkw** – Lastkraftwagen – samochód ciężarowy
18. **ll. cc.** – locis citatis – w miejscach (poprzednio) przytoczonych
19. **loc. cit.** – loco citato – w miejscu (poprzednio) cytowanym
20. **Lra** – Littera – dokument, pismo
21. **Lt.** – Lieutenant, Leutnant – podporucznik
22. **luth.** – lutherich – luterański